

УДК 005.8:658

MECHANISM FOR CREATING AND IMPLEMENTING A VOLUNTEER PROJECT**МЕХАНІЗМ СТВОРЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ВОЛОНТЕРСЬКОГО ПРОЄКТУ****Gromova O.V. / Громова О.В.***s.e.s., as.prof. / к.е.н. доц..*

ORCID: 0000-0002-1332-8094

Serhieieva O. V./ Сергєєва О.В.*master's degree/ магістерка*

Ukrainian State University of railway transport,

Kharkiv, Feuerbach Square, 7, 61050

Український державний університет залізничного транспорту,

Харків, площа Фейєрбаха, 7, 61050

Анотація. В роботі розглядається поетапна розробка та впровадження волонтерського проєкту в рамках воєнного стану країни. Детально розглянуто кожний окремий елемент проєкту, опис дії та орієнтовні результати.

Ключові слова: волонтерство, волонтерський проєкт, волонтерська діяльність, планування, організація.

Abstract. The paper discusses the phased development and implementation of a volunteer project under martial law. Each individual element of the project, description of actions, and indicative results are considered in detail.

Key words: volunteering, volunteer project, volunteer activity, planning, organization.

Вступ.

Повномасштабне вторгнення росії в Україну внесло суворі корективи в усі сфери життя. Країна скооперувалася, щоб разом подолати існуючі та виникаючі незгоди. Охочих долучитися до спільної доброї справи виявилось багато, і їх ряди кожного дня збільшуються, про це також свідчить стрімке зростання новостворених волонтерських, благодійних об'єднань та громадських рухів.

Метою роботи є розробка науково-практичних рекомендацій щодо створення та реалізації волонтерського проєкту.

Основний текст

Говорячи про розробку і впровадження проєкту, ми маємо на меті опис механізму, що включає в себе повний життєвий цикл проєкту: ініціацію, планування, виконання, моніторинг та контроль, закриття. Розглянемо детально кожний окремий етап на прикладі волонтерського проєкту.

1. Ініціація. Фаза ініціації знаменує собою початок проєкту. Він включає в себе визначення мети, завдань, обсягу та зацікавлених сторін проєкту. На цій стадії волонтерського проєкту визначається його статус, надається економічне обґрунтування або бізнес-план. Напрямок діяльності волонтерського проєкту – необмежений. Це можуть бути екологічні рухи, допомога людям похилого віку або вихованцям дитячих домів, забезпечення та допомога притулкам із тваринами, освітні проєкти для студентства та молоді, заходи для людей з інвалідністю тощо. Ми у своїй роботі орієнтовані на волонтерські проєкти, що наразі є найактуальнішими у нашій державі – допомога військовим та цивільному населенню під час війни. Тож, метою таких проєктів може бути:

забезпечення військових необхідними речами, допомога постраждалому цивільному населенню (внутрішньо переміщенні особи, населення відповідних регіонів, родини військових).

2. Планування. На етапі планування менеджери проєктів та їхні команди розробляють комплексний план, яким керуватимуться під час виконання проєкту. Цей етап включає в себе:

- *Визначення результатів проєкту.* На нашому прикладі – це зібрати необхідний обсяг тканини для виготовлення маскувальних сіток, що будуть передані захисникам на передову для подальшого використання. Визнаючи, що подібних проєктів буде багато, бо це актуальний напрямок допомоги військовим, ми можемо після закриття першого збору відкривати наступний збір для досягнення та задоволення більшої кількості запитів.

- *Створення структури розподілу робіт.* Дуже важливо чітко розуміти кордони відповідальності та обсяги робіт, що будуть представлені перед кожним членом команди проєкту. Сфера відповідальності розподіляється таким чином, щоб конкретний учасник займався виконанням тих завдань, у яких він має найбільше переваг з огляду на необхідні навички, уміння, знання, обмеження та ресурси.

- *Визначення завдань і залежностей проєкту* (наприклад, за допомогою матриці Ейзенхауера та і.).

- *Оцінка ресурсів і термінів.* Насправді, це дуже важливий пункт, який у волонтерській діяльності треба постійно брати до уваги. Наприклад, чи маємо зараз можливість використати власне авто, щоб транспортувати видаткові матеріали до пункту кінцевої обробки; чи спроможні ми самостійно надати маскувальні сітки для конкретних бригад військових, або повинні залучити інших волонтерів, що зможуть їх доставити; чи маємо достатньо тканини та часу для виготовлення певного обсягу сіток; чи вистачить тієї інформаційної роботи у соціальних мережах для залучення охочих, або треба звернутися ще до інших платформ чи осіб для просування контенту.

- *Розподіл бюджетів.* Враховуючи, що надаємо опис механізму розробки і впровадження волонтерського проєкту створення традиційного бізнес-плану не передбачено. Цього етапу може не бути взагалі, але ми маємо звертати увагу й на особисті витрати, які мають місце бути. Розподіл коштів може відбутися тільки у разі, якщо було проведено додатково збір донатів для визначених цілей, з його наступним використанням. Тоді планується використати певні частини зібраних коштів на закупівлю конкретної вибірки товарів (грілок, ліхтариків, сухих душів, теплих шкарпеток та інше). У цьому випадку будь-які фінансові збори повинні проводитися під детальний фото- чи відео-звіт витрачених коштів.

- *Розробка стратегій аналізу та управління ризиками.* Волонтерська організація може стикнутися з переліком певних проблем, до яких вона повинна бути готова та усвідомлювати, що робити в критичних ситуаціях. Наприклад, що робити у ситуації та до кого звертатися, коли поштові відправлення загубляться під час доставки; особисте авто не можна буде використовувати для доставки з пункту збору до головного штабу через

пошкодження; як плести сітки у разі блекауту або нестачі робочих рук; як захистити зібрані кошти від шахраїв та інше.

3. Виконання. На етапі виконання план проєкту втілюється в життя. Детально розглянемо виконання завдань, які відбуваються у нашому проєкті.

1) Перш за все перед публікацією будь-яка інформація, повинна обговорюватися між усіма учасниками, затверджується єдина прийнятна для кожного концепція і після вже переходить на етап копірайтінгу та оформлення дизайну. На нашу думку, краще трохи більше приділити цьому завданню часу, для того, щоб зробити винятковий інформаційний контент, що буде відрізнятися та виділятися на фоні інших.

2) Оформлення рекомендовано виконувати у єдиному стилі, використовуючи однакові номери кольорової палітри, щоб користувачі соціальних мереж запам'ятовували та ідентифікували організацію за її особистим «візуалом».

3) Для того, щоб налагодити попередній контакт та викликати довіру у зацікавлених осіб до діяльності волонтерської організації, що висвітлюється на робочих сторінках у соціальних мережах, можна проводити «знайомство з учасниками проєкту», тобто опитування, в якому люди можуть поставити будь-які питання. Таким чином команда показує, що їй нічого приховувати та вона відкрита до діалогу. Це дуже важливий вербальний жест, бо люди трохи насторожено відносяться до подібних заходів по причині появи шахраїв.

4) Після того як встановлено довірчі відносини, можна проводити подальшу роботу. Ми розповідаємо людям що збираємо, з якою метою. Для того, щоб охопити якнайбільше охочих у нашому зборі та зробити для них комфортнішими умови відправлення, вирішили користуватися послугами різних представників служби поштової доставки.

5) Після того, як почнуть з'являтися перші відгуки, можна зробити висновки чи обраний підхід є робочим. Якщо ні, то треба проводити аудит виконаної роботи, допущених помилок та виправляти їх. Якщо так, можна поділитися результатом із іншими читачами та зробити ще один заклик до дії. Тоді, зазначити конкретно на тому, що ми (команда проєкту) цінуємо кожную допомогу, робити яку не завжди складно. Після того надаємо відгуки, знову ж таки, щоб підсилити довіру до організації та показати, що існують й інші способи допомогти. Наприклад, навіть звичайний репост до себе на сторінку може поширити наш збір. Тобто, сама людина може не допомагати фізично, якщо не має тієї тканини у себе вдома, але може розповсюдити інформацію про цей захід і привернути до нього ще більше уваги. Тим паче, що зробити це можна не більш ніж за 10 секунд, про що також треба говорити. Людина має свою унікальну психологічну властивість до зовнішнього впливу, тож ми маємо знайти якомога більше ходів до спонукання. Одним із таких ходів пропонуємо використати додаткові приємні жести для заохочення для тих, хто доєднався допомогти. Наприклад, для всіх від імені волонтерської організації можна виписувати подяки, що оформлюються в електронному вигляді. Саме отримання сертифікату є добрим піар-кроком. Вважаємо, кожному з нас приємно було б отримати зворотній зв'язок таким чином. Можна вигадати й

інші способи привернення уваги, які не шкодять репутації проєкту, а тільки підсилюють її.

6) Коли контент стає систематичним, розроблено візуальне та текстове оформлення, збір має гарні відгуки, є готові макети, можна писати «спіч» та підключати рекламу. Завдяки кожному каналу, який бере участь (а саме: канали абсолютно різної цільової аудиторії, з кількістю підписників від 5 до 200 тис. живих людей (не ботів), комерційні й публічні, благодійні та волонтерські об'єднання тощо), все більше людей щодня дізнаватимуться про діяльність саме цієї організації.

7) Обов'язково потрібно звітувати перед тими, хто вже допоміг, а також перед тим, хто ще вагається. Ми розповідаємо як робимо свою роботу, куди відправляються їхні посилки потім, як виглядають ті люди, які працюють над цим проєктом. Все це запорука добрих прозорих відносин, які повинні бути.

Завдяки спочатку правильно побудованій системі комунікацій між усіма учасниками, високій організаційній культурі, можна швидко й результативно розвивати свою діяльність та залучатися додатковою вагомою підтримкою зі сторони.

4. Моніторинг та контроль. Потрібно розуміти, що волонтерський проєкт несе в собі відповідальність не перед конкретним замовником, а перед сотнями чи тисячами людей, яким він допомагає. Тому вчасно реагувати на будь-які зміни під час реалізації – є першочерговим завданням. Під моніторинг та контроль підпадає безліч й інших неочевидних завдань: комунікація з зацікавленими сторонами та кінцевими споживачами, аналіз просування публікацій в інформаційному просторі, зміни в правилах публікації, політичні та правові обмеження тощо.

5. Закриття. Волонтерський проєкт можна закрити, а можна допрацювати з урахуванням вище зазначених аспектів, змінити чи доповнити напрями діяльності організації, збільшити або зменшити (частіше, при наявності інших видів допомоги, або актуальності) обсяги допомоги, але продовжувати розвивати його.

Слід зазначити, що життєвий цикл проєкту не обов'язково є лінійним процесом. Ітерації, адаптації та цикли зворотного зв'язку можуть відбуватися впродовж усього проєкту, забезпечуючи гнучкість і коригування за потреби.

Висновки.

Використання запропонованого механізму організації та впровадження волонтерського проєкту – є дієвим. Ґрунтуючись на науково-практичних аспектах, які було наведено вище, ми змогли успішно реалізувати свій волонтерський проєкт та продовжуємо це робити надалі. У проєкті стався симбіоз практичних та теоретичних навичок кожного члена команди, що надало змогу швидко та ефективно залучати існуючі можливості для здійснення позитивного соціального впливу у кризові часи. Також, розроблено рекомендації зі застосування сучасних комунікаційних технологій в волонтерській діяльності.

Тези надіслано: 20.01.2023 р.
© Громова О.В., Сергєєва О.В.